

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Historia Zaringo Badensis**

**Schöpflin, Johann Daniel**

**Carolsruhae, 1763**

Caput II. Marchiones hachberga-hachbergici

[urn:nbn:de:bsz:31-295084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-295084)

---


C A P U T II.  
MARCHIONES HACHBERGA-  
HACHBERGICI

H E N R I C U S III.

AB ANNO 1290. USQUE AD ANNUM 1330.

---

§. I.

enricus III. cum fratre suo Rudolpho ante A. 1300. Acta cum fratre. conjunctim, postea divisim occurrit; unde eos terras Hachbergicas indivisas aliquamdiu rexisse nulli dubitamus.

A. 1293. Instrumentum Pacis, quam Egeno & Cuno, Comites de Friburg, cum urbe Friburgo iniverunt, (a) subscriptione sua ambo firmarunt.

A. 1297. Marchiones hi confirmant donationem banni & Advocatiæ in Heitersheim, quam pater eorum Fratibus Hospitalariis concesserat; „dantes eis hanc Advocatiam, & „jurisdictionem in speciale beneficium & feudum; remittentes „insuper in perpetuum juramenta homagii, & pro universis

---

(a) Chron. Friburg. quod SCHILTERUS Kænigshovio subjecit, pag. 28.

„ ratione feudi debitis volentes esse contenti rationibus dictorum  
 „ Fratrum. „ Eodem anno iidem Marchiones reditus & jura  
 universa, quæ Henricus, Mangoldus & Wolfradus, fratres,  
 nec non Wolfradus junior, Comites de Veringen, in vico  
 Malterdingen habuerant, pro LX. marcis argenti emerunt  
 Rüdlingæ feria III. ante S. Walpurgis.

An. 1300. die Sat. ante purificat. B. Virg. Henricus &  
 Rudolfus, fratres Margravii de Hachberg, sigillo suo iterum  
 muniverunt literas, quibus Egeno & Conradus, Comites Friburgi,  
 cum civitate hujus nominis in gratiam redierunt.

Iidem Margravii mense Novembri litem inter se &  
 Abbatiam Tennebacensem, ob decursum aquæ in Mundingen,  
 per quatuor arbitros. testibus ipsorum literis, in Emüttingen datis,  
 terminari curarunt.

§. II.

Dux  
 March.  
 Hachb.  
 Lineæ.

Seculi XIV. initio pater horum Marchionum Henricus II.  
 Eques obiisse videtur. Tum vero nova exoritur Marchicæ Historiæ  
 Epochæ; qua Hachbergæ Marchiones in Hachbergo-Hachbergicam  
 & Hachbergo-Sausenbergicam Lineas subdividi cœperunt.  
 Priorem Henricus III. posteriorem frater ejus, Rudolphus  
 condiderunt. Utraque a principe Castro, Hachberga &  
 Sausenberga, suum nomen accepit. Hachbergica, quæ senior  
 Linea

Linea in Heinrici pronepote Ottone II. exaruit, qui anno 1418. mortuus terras suas Bernhardo, Marchioni Badensi, triennio ante vendiderat. Saufenbergica in Rudolphi atnepote Philippo A. 1503. marcescens, suas quoque opes, Roetela & Badevilla auctas, ad Christophorum, Badensem Marchionem, transmisit.

## §. III.

Anno 1305. Henricus Hachbergenfis solus Rudolpho, Equiti Friburgenfi, qui dictus *Der Turner*, & Johanni fratri ejus, Judicium in Tenzelingen in feudum dedit. Sigillo adjecto inscripta sunt verba: *S. H. junioris Margravii de Hachberg*. In vigilia D. Andreæ ejusdem anni Henricus Marchio fratri suo Rudolfo partem suam Castrum *Spanegge* tradidit, ea lege, ut mortuo Spenlini filio feudum illud utrique fit commune.

Henrici  
Acta An.  
1305. & seq.

Anno 1306. judicium feudale cum pluribus Dynastis & Militibus Burghemii celebravit Henricus, quo Castrum Spanegke ad Rhenum, cujus dominium directum hæctenus fuerat inter duos Marchiones commune, Johanni de Spanegge, Spenlini filio, felonix reo, sententia solenni adimitur, & Rudolpho, fratri Marchionis, tanquam apertum adjudicatur. Eodem anno, die Ven. ante S. Andr. Marchio Henricus fidejussorem Wernheri de Stauffen Conrado Comiti Friburg. se obtulit.

Anno 1307. Vicum Heimbach, qui communem cum vicis Malterdingen, Koendingen & Mundingen silvam habet, Conrado Haffnero Friburgensi pro 50. marcis argenti vendidit cum consensu Hugonis de Yfenberg. (b) Vendidit quoque A. 1310. Tennebacensibus nonnulla bona, quæ in Glashaufen sita fuerunt. (c) Eodem anno cum Conrado, Comite Friburgensi, bona Abbatiae Andlaviensis, quæ ipse emerat, ita divisit Marchio, ut ipse officium sculteti in Sexau & vectigal in Endingen, Conradus vero officium sculteti & census in Baldingen acciperet.

## §. IV.

Acta An.  
1311. & seq. Anno 1311. Johanni Wolferamo de Hachberg omnes homines liberos in Gutenrode, Musbach, Schœnabrunnen, Bretten, Richenbach, Norbrechtesberge, & Büttenkroph usque ad veterem Keppenbach pro 185. libris Brisgovienfis, reservata reluendi potestate, in feudum pignoratitium dedit; præsentibus Egone Comite Furstenbergio & Conrado Comite Friburgi, Johanne de Schwarzenberg, multisque aliis Nobilibus; die Jovis post Valentini festum.

Anno 1313. in vigilia SS. Petri & Pauli Burcardus de Keppenbach, ab Henrico Marchione captus, cum fratribus suis,

(b) FOERSTER. Cap. IV.

(c) Idem loc. alleg.

Rudolfo & Dieterico, perpetuam pacem eidem Marchioni adjurat, idque datis fidejussoribus, Gebhardo, Comite Friburg. Præposito Argent. Conrado Comite, fratre ejus, & Domicello Friderico de Hornberg, confirmat.

Anno 1314. die Merc. post S. Urbani Conradus, Comes Friburg. Marchioni Henrico officium sculteti ceteraque bona in Baldingen reddit, quæ ab eo acceperatis.

Anno 1316. filius Marchionis nostri jam uxorem duxerat Annam Usenbergiam, & cum focero suo Burcardo de Usenberg pactum de terris quibusdam oppigneratis iniit. (*d*)

Anno 1317. Johannes de Endingen, ejusque filius Rüdigerus, Equites de Nuwenburg, redditus annuos IV. marcarum argenti, quos Henricus junior Marchio de Hachberg (*e*) ipsis in feudum dederat, pro XL. marcis argenti libræ Neuenburgensis, ei aut heredibus ejus reposcentibus se retrovendituros esse promiserunt.

§. V.

Anno 1324. die Martii ante S. Valentini Henricus, Margravius de Hahberg, ejusque filii Henricus atque Hermannus,

Acta ab  
An. 1324.

Y y 2

(*d*) Vide infra Usenbergios Dynastas.

(*e*) Sine dubio Henricus IV. filius Henrici III. tum adhuc viventis, intelligitur.

confilio Hugonis & Burchardi, Dynastarum de Usenberg, cognatorum suorum, cum Abbacia Tennebacensi in gratiam redunt; juribusque suis, si quæ habuerint, in bona, Abbatiae huic in Malterdingen vendita, perpetuo valedicunt; posterisque suis eandem Abbatiam diligenter commendant. Eodem anno Marchio Henricus de Hahberg, ejusque filius cognominis emtionem confirmant, qua Abbas Tennebacensis homines & bona in valle Reichenbach prope Keppenbach a Walthero de Valckenstein comparaverat. Chærtæ huic sigilla *H. Margravii de Hahberg & Henr. J. Margravii de Hahberg* appensa sunt. Iidem Marchiones eodem anno cum Conrado Dieterico Snewelino, Milite, atque Ottomanno de Keyfersberg, Snewelini genero, super Castrum Schnefelden transfegerunt, ut prædicti Equites ex Castro suo nullum damnum Marchionibus inferant; neve invitis Marchionibus quenquam in illud recipiant; a monachis in Selsa & Tennebach homines emant; Castrum denique vendant aut mutent. Literæ datæ sunt Friburgi die Jovis ante S. Augustini An. 1324.

## §. VI.

Mors.

Obiit Henricus III. circa Annum 1330.

Uxor  
ejus.

Nupserat ei Agnes, Ulrici, Comitis de Hohenberg filia, quæ Anno 1310. jam fatis concessit, sepulta Tennebaci ante summum altare, ubi hodie sequens ejus in lapide legitur elogium:

*Anno Domini MCCCX. V. Id. April. obiit nobilis Domina Agnes Marchionissa de Hahberg, filia Domini Ul. quondam Comitis de Hohenberg.*

Mater fuit trium filiorum, Henrici, Rudolphi & Hermanni; Filii tres. quorum primus patri successit; reliqui duo Ordini S. Johannis Hierof. adscripti sunt. Rudolphus quidem Commendator Ordinis in Friburg primo, (f) dein in Hohenrain Anno 1343. obiit, in S. Joh. æde Friburgi sepultus. Inscriptio sepulchralis hæc fuit: *An. Domini MCCCXLIII. XVII. Cal. Junii obiit frater Rudolphus, Marchio de Hachberg, quondam Commendator in Hohenrain. (g)*

Hermannus, ejusdem Ordinis Magister per Germaniam Superiorem, An. 1318. Chartæ patruelis sui Henrici subscripsit.

Anno 1347. frater Hermannus Commendator, Margravius de Hachberg, & Conventus Domus Friburgi Brisgoviae Ord. S. Johannis Abbatiae Tennebacensi bona quædam vendiderunt. Munita Charta sigillo *Herimanni Marchionis de Hachberg & Commendatoris.* Sed & Monasterio Sulzbergenfi curia dicta *Alzenach* in Gundlingen pro 380. marcis argenti eodem anno vendita est.

Y y 3

(f) *Bruder Rudolf von Hachberg, Bruder des Ordens S. Johannes Spitals von Jerusalem des Huses zu Friburg in Brisgöwe An. 1325.*

(g) Errat PISTORIUS, qui hunc Rudolphum Rudolphi Saufenbergici filium, adeoque Henrici III. ex fratre nepotem fuisse credit. Rudolphus enim ille, Saufenbergici filius, uxorem & liberos habuit, uti infra patebit.



Obiit Anno 1357. Friburgi sepultus, ubi hoc ejus elogium:  
 „ Anno MCCCLVII. VII. Cal. Maji obiit frater Hermannus de  
 „ Hachberg sacerdos quondam locum tenens & Magister Conventus  
 „ Rhodii in partibus Alemanniæ. (*h*)

## H E N R I C U S I V.

## § VII.

Acta ab  
 An. 1330.

Anno 1330. die Martis post Paschatis festum Charta Tennebacensis Heinrici junioris, Margravij Hachbergici, sigillo munita est.

Anno 1331. Conrado Dieterico Schnevelin permisit Henricus, ut bona quædam, prope calcariam Emmedingenfem sita, Castro Schnefelden emtione adjungeret, id quod sine consensu Marchionis facere non licuisset. Duodecim post annis eidem molendinum prope Castrum Weyer ædificare permisit ea lege, ne in alios quam domesticos Schnevelini usus adhiberetur, jusque piscationis penes Marchionem solum maneret.

Anno 1337. Margravius Henricus Dom. in Hahberg venditionem, Abbatix Tennebacensi ab hominibus in Baldingen factam, confirmavit.

(*h*) Non ergo locum tenens modo Magistri, ut Pistorius scribit: sed ipse Magister Ordinis fuit. Epitaphia, quæ produxi, destructa sunt, quum Domus Johannitarum destrueretur, Friburgo a Gallis munito.

Anno 1339. die Lunæ ante S. Galli Adelheidis de Gerolzeck, Abbatissa Andlaviæ Marchioni Heinrico, Domino de Hachberg, ejusve heredibus feudum, ultra 20. marcas valens, quod primum ad se rediturum sit, promisit.

## §. VIII.

Anno 1340. die 17. Maji Bertoldus Episc. Argent. Acta ab An. 1440. Marchionem Heinricum & Usenbergios cum urbe Brisac. quæ subditos quosdam Usenbergicos in civitatem suam receperat, reconciliavit.

Die Ven. post S. Ulrici Consul & Senatus Friburgensis litem inter Marchionem Heinricum & Milites a Keppenbach deciderunt, ita quidem, ut Marchio Judicia Provincialia ad vetus Keppenbacum sub tiliâ in causis quoque, ad subditos Johannis & Ulrici de Keppenbach minime spectantibus, possit habere. Sexennio post inter Heinricum Marchionem atque Waltherum & Dietericum de Keppenbach ejusdem Senatus Friburg. studio pax inita est.

Anno 1343. cum urbe Brisacensi, quæ homines proprios, ex vicis Marchionis, ad montem *Keyserstul* fitis, in eam fugientes, susceperat in cives, in gratiam rediit.

Anno 1344. die B. Urbani Adelheidis Abbatissa & Conventus Andlaviæ Heinrico Marchioni curias suas, in valle

*Sexowe* & in villa *Otenswande* fitas, cum universis bonis, juribus & hominibus earum, excepto jure patronatus, pro 200. marcis argenti vendiderunt. Literæ hæ Bertoldi Episc. Argent. figillo firmatæ sunt.

## §. I X.

Acta ab  
An. 1352.

ANNO 1352. cum Moeskirchensibus bellum, breviter duraturum, inivit. Eodem anno, die Ven. post S. Urbani, ab affine suo, Friderico de Usenberg, Dynastiam inferiorem Usenberg, ut *Kenzingen* oppidum, *Kürenberg* Castrum, *Bleicham* & *Herbolzheim* vicos, Advocatiam in *Minnenwiler*, Castrum & vicum *Wiswil*, jus patronatus in Bergheim & Cappelle, bannum silvestre in Sulzberg, in feudum accepit. Adiit etiam horum bonorum possessionem Marchio, Kentzingæ & Kurnbergæ fedem figens; quin & in Chartis se Dynastam in Kentzingen appellans. Tum vero decimas ecclesiæ Cappellenfis filio suo Hessoni reliquit.

Anno 1354. bellum cum Rheinfelda & Villinga gessit, quod Rudolpho Austriaco conciliante compositum est. Graves etiam ei fuere lites cum Militibus de Keppenbach, ob Præfecturam Liberam (i) & judicia ejus. In bello, quod inde natum est, Keppen-

(i) Freye Amt, Leute und Gerichte darinnen.

---

Keppenbachios captivos Hachbergam, duxit Marchio, eosque nonnisi intercedente Friburgensi Civitate dimisit.

Anno 1356. Fridericus, Comes Friburgensis, Eginonis frater, Henrico nostro banni silvestris in Brisgovia partem, quam ipse ab Episcopo Basiliensi in feudum tenebat, tradidit. Eginone autem apud Episcopum hac super re querelas movente, iudicium feudale habitum An. 1357. cui etiam Otto, Marchio de Rœteln, Henrici nostri patruelis, interfuit. (k) Marchioni abjudicatus est bannus. Eodem anno, mense Martio, Kenzingæ iudicatum inter Henricum March. & Hugonem Comitem de Furstenberg, quorum priori duo molendina in Bleicha addicta sunt.

Anno 1358. idem Marchio Dynastiam Kenzingen & Kürnberg iudicio feudali, in campo Seckingenfi die Veneris ante S. Agnetis habito, accusante Rudolpho, Austriæ Duce, amisit. Nihilominus *Marggravium de Hachberg & Dominum de Kentzingen* se appellare perrexit; teste Charta Tennebacensi An. 1360. cui rogatus sigillum suum appendit.

---

(k) Vicissim Henricus noster anno præcedente 1356. traditioni bonorum quorundam, Ordini S. Johannis ab Ottone Marchione factæ, interfuerat. Vid. infra in Saufenbergicis.

Anno 1363. villam *Witersbach*, quam civis quidam Villingensis in feudum ab ipso tenebat, cum bono censitico in Tenningen permutavit.

## §. X.

Mors.

Obiit Henricus IV. circa An. 1369.

Uxor &amp; filii.

Uxor ejus Anna, Burcardi de Usenberg filia, tres ei filios peperit, Ottonem, Johannem & Hessonem, quos jam An. 1368. adultæ ætatis fuisse, inde concludimus, quod eo anno cum patre Monasterio Ettenheimensi advocatiam vici *Minnewilre*, salvo relictionis jure, pro 150. libris denar. Argent. vendiderint.

PISTORIUS filiam addit Cunigundam, uxorem Baronis a Gliers, (I) de qua Alfatia Gente alibi (II) egimus.

## O T T O L

## §. XI.

Acta vivo patre.

Tria quotannis judicia in Baldingen Otto, vivo patre, habere solebat, quibus cives Friburgenses, in vico isto habitantes, cum reliquis incolis pariter obnoxios ipsa hæc Civitas An. 1364. judicavit.

(I) In *Tabula Genealogica MANLII Chronico Constant.* adjecta.

(II) *Alfatia Illustr.* Tom. II. pag. 687.

Eodem tempore bellum Friburgensibus grave intulit Comes eorum Eginus, ejusque foederati, Dynastæ de Usenberg, Gerolzeck Schwarzenberg & Staufen &c. quibus & Otto de Hachberg accessit.

Frequens tum Germaniæ Procerum fuit querela, quod proprii eorum homines a Civitatibus vicinis reciperentur in cives. Eadem contra Friburgenses Nobilium querimonia. Pax denique coaluit Anno 1368. die Palmarum, qua suam a Comitibus Friburgensibus libertatem 1500. marcis argenti redemit Friburgum. Werrensis Nigræ Silvæ Dynastia, supra Beuckam sita, tum temporis per breve spatium oppignerata fuit Ottoni nostro Marchioni. (m)

## §. XII.

Carolus IV. Imperator An. 1372. Ottoni & Hessoni Acta mortuo patre. fratribus Advocatiam Monasterii Tennebach contulit, ut ipsius Cæsaris ad monasterium hoc literæ testantur. Eodem anno Margravius Otto Dom. de Hachberg sigillum suum Chartæ Tennebacensi appendit.

Anno 1373. Otto Marchio Burcardo de Kürneg decimas in Neuenburg in feudum masculinum dedit.

Z z 2

(m) URSTIS. Chron. Basil. Lib. I. Cap. XXI.

Anno 1380. die 22. Febr. Anna, dicta Burggravia, Ulrici de Keppenbach, Armigeri, vidua, Ottoni Marchioni omne jus sibi competens, seu a marito quondam suo acceptum, & quovis deinceps modo accipiendum, donatione inter vivos tradidit.

Anno 1385. die Saturni post Urbani a Wilhelmo Turriano,<sup>(n)</sup> Hessonis Schellini genero, bonum censiticum in *Winterreutin* Scaphufii emit. Anno eodem bellum, quod ipsi & fratri cum Friderico, Argentinensi Episcopo, fuerat, intercedentibus Leopoldo Auftriaco, & Eberhardo Wirtenbergico, ita compositum, ut Episcopus utrique Marchioni 1200. florenos solveret, Marchiones autem eo anno cum Castro Hoehingen in Episcopi ministerio essent. Actum Friburgi dominica post Judica.

### §. XIII.

Mors  
Ottonis.

Otto noster denique Anno 1386. in proelio Sempacensi pro Leopoldo Austriae Duce, dimicans, cum ipso & ingenti Nobilium numero periit. <sup>(o)</sup> Sepultus est Tennebaci ante summum altare, ubi hodieque legitur haec sepulcralis Inscriptio: „A. MCCCLXXXVI. „ VII. Id. Julii obiit Nobilis Dominus Otto, Marchio de Hachberg. „

<sup>(n)</sup> *Im Thurn.*

<sup>(o)</sup> KOENIGSHOV. *Chron. Alsat.* pag. 344. TSCHUDI *Chron. Helvet.* Tom. I. pag. 526, sq.

Uxorem ei assignat PISTORIUS sororem Maltreri, opulenti Uxor & liberi.  
 Baronis, ex qua filiam Emiliam, uxorem Joh. de Ruchen,  
 Equitis, susceperit. GAMANSIUS uxorem non nominat; at  
 liberos tres ei assignat; ex quibus duo mares; quorum in Charta  
 An. 1366. fit mentio; & filia Emelina, quæ Johannem de Couci,  
 Equitem auratum, acceperit maritum. Quodsi filios habuit, ante  
 patrem illos obiisse necesse est, cum duo fratres in Marchionatu  
 ei successerint.

## J O H A N N E S.

## §. X I V.

Johannes, Advocatus in Endingen Anno 1361. ut Johannis  
March.  
Acta.  
 PISTORIUS (p) quidem tradit, Abbatiae Tennebacensi curiam  
 suam Friburgi Brisgoviae per concambium tradidit Anno 1385.  
 accedente fratrum Ottonis & Hessonis, Marggraviorum de Hachberg,  
 consensu.

Occiso Ottone Johannes & Hesso fratres Castrum Hachberg  
 & reliqua ejus bona inter se ita diviserunt, ut posteriorem Castri  
 partem Johannes, anteriorem Hesso sortirentur, addita lege, ne

Z z 3

---

(p) Pistorius tamen Johannem hunc confudisse videtur cum Johanne de  
 Endingen, de quo supra ad An. 1317. & in Charta pro 1316. legisse 1361.



pars ulla, donec masculi ex alterutro fratre descendentes superfuerint, transfret ad feminas. Factum hoc ante Nativit. B. Virg. 1386. Tum quoque Fridericus de Blanckenheim, Argent. Episcopus, vicum Herbolzheim, ad Bleicham, Brisgoviae & Ortenaviae limitem, in Marca Ettenheimensi situm, fratribus his abstulit. Pauci, teste WIMPHELINGIO, (q) tum laici, tum sacerdotes, e vivis excefferant, ad quorum bona manus suas rapaces Episcopus hic non extenderit

Anno 1394. decimas in Büfesheim, Alfatiae superioris vico, Hamanno Schultheissio, civi Brifacensi, una cum Paulo Morfero, Armigero, Johannes vendidit. Posthæc rara Johannis in Chartis mentio. Vixit in coelibatu, ultra An. 1408. superstes, quo literas advocati in Baldingen sigillo suo munivit.

## H E S S O.

## §. X V.

Acta vivo  
fratre  
Ottone.

**M**arggravius Hesso de Hachberg An. 1376. sigillo suo Chartam Tennebacensem munivit. Liberatorum Hessonis de Ufenberg tutor fuit, ut in Ufenbergicis docetur.

An. 1382. Eberhardo & Werlino, civibus Brifacensibus, vicum *Achtkarren*, sub Höhingen situm, reservato sibi relictionis jure, vendidit,

(q) In *Catalogo Episcoporum Argent.* pag. 98.

A. 1384. Marggravius Hesso de Hahberg, Dom. in Hœhingen, consensu fratrum suorum, Ottonis & Johannis, feudum Dynastiæ Usenbergicæ, quam Hachbergici tum possidebant, Johanni Druchfessio contulit. Anno sequenti Leopoldus, Dux Austriæ, inter Fridericum, Episcopum Argent. & Hessonem Marchionem, pacem conciliavit Friburgi, hac lege, ut Hesso Episcopum, contra quemvis, exceptis tantum Dominis ejus directis, ex Castro Hœhingen per tres annos juvet, & 400 florenos quotannis ab Episcopo vicissim accipiat.

## §. XVI.

An. 1387. Marchio Hesso de Hachberg, Dominus in Hœhingen, fratribus S. Pauli Eremitæ Ord. S. Augustini in Nimbürg (r) cœnobium S. Petri in monte *Keyserstul* suaque Dynastia Hœhingen situm, ut & ecclesiam & jus patronatus in Vogtsberg tradidit, eosdemque fratres in tutelam suam recepit ac protectionem, ea lege, ut alium Advocatum, aut in ulla Imperii urbe jus Civitatis si unquam acceperint, beneficio hujus donationis exciderent.

Acta post  
fratris  
mortem.

(r) Monasterium hoc Eremitarum S. Augustini olim fuerat in *Obernimbürg*, leuca distans Emmedinga; deinceps destructum. Locus hodie in manibus Marchionis Bada-Durlacensis, ut possessoris Hachbergæ. Brisaci circa A. 1270. aliud Monast. Eremitarum S. Augustini conditum est.

An. 1388. die Martis post Purificat. Mariæ Marchio Heffo de Hachberg & Comes Walraf de Thierstein ab Episcopo Basiliensi Immerio feuda, quæ Usenbergii tenuerant, his extinctis acceperunt. Eodem anno Sulzbergam ab Ottone de Staufen 500. marcis argenti Heffo vel emit vel reluit, atque a Monasterio Virginum Benedictini instituti, quod ibidem sub invocatione S. Cyriaci viguit, Advocatus eligitur, quod datis ei literis protectionis ipse testatur.

An. 1390. die Sabbati post Crucis inventionem Heffo filium suum Henricum, adhuc puerum, Margarethæ, quam Anna, Comitissa de Nellenburg & nata de Tierstein, ex priore suo marito, Martino Malterero, susceperat, despondit. (s) Eodem anno vallem *Brechtal* a Johanne Jun. Comite de Habsburg. Lauffenburgicæ lineæ, in feudum se tenere professus est. (t)

An. 1392. die Lunæ post S. Ottonem Wernherus de Hornberg, Miles, & uxor ejus, Anna de Usenberg, partem suam Castri & Dynastiæ Hühingen pro 5000. florenis, ut & Castrum Triberg pro 3000. aureis Brisaci vendiderunt Hefsoni, qui anno sequenti venditoribus his vicum Brockingen ad dies vitæ concessit; futurus Annæ Usenbergicæ heres.

An. 1395. vicum Eistatt cum jure patronatus ejus a Conrado, Comite Friburgensi, suscepit in feudum. §. XVII.

(s) FOERSTERUS.

(t) Charta ap. HERRG. Cod. Dipl. num. 883.

## §. XVII.

Intercessit tum inter Hessonem March. & Johannem Meinwartum, Militem, gravis discordia, quæ ut terminaretur, res ad arbitros delata est, quibus Engelhardus Winspergius, Advocatus provincialis Austriacus, præfedit. Hic pridie S. Martini Brisfaci pronuntiavit sententiam, qua Hessoni jus vicum Bischoffingen ex Mainwarte manibus redimendi negatum, folique Annæ Usenbergicæ, Wernheri de Hornberg uxori, tributum. Marchio damna, Meinwarte ejusque hominibus in Schallingen illata, ducentis & viginti aureis Rhen. refarcire jussus est.

Lites varia  
riae deci-  
sæ.

A. 1399. Eberhardus Wirtemberg. Comes litem inter Hessonem March. de Hachberg, Casparum de Clingenberg, ejusque uxorem Margaretham Malteriam Hessonis filio Heinricho, uti diximus, antea desponsatam, composuit his legibus:

- I. Marchio conjugibus his vicum Eistatt, partem Castri Haideburg curiasque Friburgi reddito;
- II. Jus reluendi vicum Eistatt servato;
- III. Curias *Braiteberg* conjuges a Marchione, si dominium suum directum probaverit, in feudum accipiunto.
- IV. Marchio Johanni Ramsteinio de custodia Castri Haideburg a filii sui Henrici morte satisfacito.

A a a

V. Instrumenta bellica, quæ ante captum a Marchione Castrum Haideburgi erant, ibidem manent.

VI. Conjugum jus pignoratitium in vico Brockingen antiquatum esto &c. Datum Stutgardiæ die S. Joh. Evangelistæ.

§. XVIII.

Reliqua  
Hessonis  
Acta.

Anno 1400. Anna de Usenberg, Duci Reinoldo de Urslingen tum nupta, Marchionem Castri Triberg omniumque bonorum suorum, coram judicio aulico Rotwilenfi, heredem instituit.

Anno 1401. Marchio Hesso aliquot metallifodinas in Sulzberg elocavit, decimasque in Bischoffingen, a Dieterico de Keppenbach, Ord. Johannitici Equite, sibi comparavit.

Anno 1403. & 1404. litem cum Johanne de Lichtenberg coram judicio Rotwilenfi contestatus est, victorque in possessionem bonorum Lichtenbergicorum in Ingweiler, Sponeck, Busweiler & Weisweiler immisus est.

Anno 1404. die Lunæ post S. Jacobi Civitas Brisacensis contra Hessonem Marchionem pronuntiavit sententiam, qua Hanemanno Snewelino de Landeck, Militi, jurisdictio vindicatur areæ, cui Landeck olim impositum fuerat.

Eodem anno, Marchione accusante, Vicedominus in Hohenstein, & de Haslach in Bruscana Alfatæ Valle, a judicio Rotvilano proscripti sunt. Tum quoque Hesso Marchio Hachbergæ

& Turingus de Ramstein litem propter Heimersdorff, Sundgoviaë vicum, cum Ludovico de Gliers, Frobergæ Domino, composuerunt.

Anno 1405. filiam suam Margaretham Friderico Comiti Leining. cum dote 1600. aureorum, pro quibus vicus Üringen pignori datus est, in matrimonium collocavit, quæ mater Friderici Hessonis & Friderici minoris a Leiningen facta, filiis his suis occasionem præbuit, ut jura quædam in Marchionatum Hachbergensem sibi vindicarent. Eodem anno 1405. die Sat. post S. Mart. Rupertus Rex Rom. bellum, inter Marchionem Hessonem, & Ludovicum, Dynastam Lichtenb. de Castro & vico Weifsweiler gestum, compositurus, æquum utrique jus Heidelbergæ addixit. Biennio post Lichtenbergensis partem suam Egenolfo & Johanni de Rathsamhausen fratribus, consensu Marchionis, vendidit.

Anno 1407. Hesso jus patronatus in Cappel, feudum Ecclesiæ Argent. Wilhelmo Episcopo refutavit; accepto vicissim jure patronatus in Nimburg. Eodem anno idem Hesso Hamanno Snewelino, Militi, vicum Mundingen cum omnibus ejus juribus pro 500. aureis in feudum contulit, hoc pacto, ut post 10. annos redimi possit. Hesso, tum temporis a Rep. Argent. in civem receptus, Senatui porrectis digitis jusjurandum præstitit. (u)

A a a 2

(u) WENCKER *Collect. Jur. publ.* pag. 17.

## §. XIX.

Hessonis  
mors.

Anno 1410. Marchio Hesso ex vivis excessit, ultra 60.  
annos natus.

Uxores.

Bis nuptias celebraverat. Primas cum Agnete, Henrici  
de Gerolzeck filia; secundas cum Margaretha, filia Conradi,  
Comitis Palatini de Tübingen, Herrenbergæ arcis herede.

Filia.

Ex hac genuit Margaretham, Friderico Comiti de Leiningen  
nuptam; (x) ex illa tres filios suscepit.

Filii.

Filii fuere Henricus, Otto & Hesso, quorum primus  
Margarethæ Malteriæ, de qua supra, desponsatus quidem fuit,  
sed ante nuptias obiisse videtur. Inter mortuos jam collocatur  
anno 1399. in Literis, quibus Eberhardus Wirtenbergæ Comes  
patrem ejus cum Casparo de Clingenberg hujusque uxore, ut supra  
vidimus, reconciliavit. Ottonem & Hessonem fratres, Marchiones  
de Hachberg, cum ipsorum patre Charta An. 1406. prodit, qua  
reditus XXXIV. floren. Gözoni Liebermanno, Militi, adscripserunt,  
dederuntque fidejussores Hermannum, Com. Sulzensem, Ducem  
Reinoldum de Urfelingen, Burcardum de Stauffen, Dietericum  
Snewelin, Hamannum Snewelin de Landeck, Milites, Jo.

(x) PISTORIUS Hessonem aliam insuper filiam tribuit, Agnetem, Friderici  
Ortenburgici Comitis uxorem.

Zumwiger & Dietericum Kotzen, Armigeros. Post hæc solus cum patre in Chartis comparet Otto, unicus patrimonii totius Hachbergici heres.

## O T T O I I.

## §. X X.

Anno 1410. die Sat. ante S. Margar. Otto hic Marchio affini suo Friderico Leining. atque forori suæ Margarethæ, dotis a matre promissæ loco, vicum Üringen tradidit. Die Merc. post S. Laur. vicos Schaffhusen & Betzingen Paulo Morfero, ejusque posteris maribus, concessit in feudum.

Acta ab  
An. 1410.

Anno 1411. festo S. Lucæ Monasterio S. Petri, in monte *Kayferstul* ditionis Hühinganæ sito, ad mentem patris sui defuncti, ecclesiam & jus patronatus in *Vogtsberg*, ejusdem montis vico, donavit. Fridericus, Dux Austr. loco Johannis Marchionis Hachbergæ, Ottōnem hunc, ex fratre ejus nepotem, Endingæ Advocatum constituit; Neoburgi die Sat. ante S. Laur.

Anno 1412. Henrico de Wisenegge vicos Denzlingen & Berchtoltskirchen; Jo. Oswaldo Zumwiger jus piscationis in rivo *Bretten* & jurisdictionem circa Castrum Weyer oppignerat Otto.

Anno 1414. die S. Jac. ob æs alienum, quod pater ejus contraxerat, Dynastias suas Hachberg & Hühingen Marchioni



Badensi Bernhardo pro 8000. flor. Rhen. vendidit, hac lege, ut Hühingensem ad dies vitæ ipse retineret, Hachbergensem vero, si forte cum æquali matrimonium iniret, redimere posset. Otto terras has suas prius obtulerat Rudolfo, Saufenbergicæ Lineæ Marchioni, sed hic auctor fuit, ut eas venderet Bernhardo Badensi.

Anno 1416. die Merc. ante Reminiscere Rudolfus de Schnellingen, Armiger, Ottonis Marchionis nomine iudicium feudale habuit in Üringen, cujus assessores fuerunt Jo. de Stauffen, Miles, Dietericus de Rathsamhaufen ad Lapidem senior, & Joh. de Hohenfirft. Agebatur de Vico Vörstetten & rivulo Schoppach, quos Hanemannus Snewelin de Landeck, Miles, ut bona a Valckensteiniis jure emptionis comparata; Jo. Oswaldus zum Weyer vero ut feudum, post extinctos Valckensteinios ab Ottone Marchione receptum postulabat. Vicit causa Oswaldi; Hanemannus nihil præter bona quædam allodialia servavit.

## §. XXI.

Hachberga ad Badenses translata. Anno 1418. Otto Marchio cum cælebs decederet, & in eo Hachberga - Hachbergicus Marchionum ramus exaruisset, terræ ejus omnes ad Badensem Marchionum Lineam seniore, virtute emtionis triennio ante peractæ, transferunt, quæ seculo quoque sequenti Hachberga - Saufenbergicas ditiones Badensibus junxit.

Hachbergæ Marchiones ergo terras suas, ut Zaringici patrimonii partem, jure allodiali possederant; id quod de Marchionibus Badæ, Hachbergenfium successoribus, quoque ad annum usque 1475. dicendum. Fridericus III. Imp. enim Christophorum & Albertum eo tempore investiens de Marchionatu Badensi, in Literis feudalibus Hachbergici quoque fecit mentionem; (y) quod Hachbergæ feudalis primum reperimus exemplum.

## §. XXII.

Formulam *Dei gratia* Hachbergæ Marchioni Henrico II. Equiti Rudolphus I. Cæsar Anno 1289. adscripsit; uti supra ostensum. Marchionum Hachb. dignitas.

In Conventibus Imperii publicis inter primarios Imperii Principes semper occurrunt Marchiones Hachbergæ; cujus rei exemplum suppeditant Comitibus An. 1281. à Rudolpho I. habita Vindelicorum Augustæ, ubi idem Henricus II. cum Duce Teccensi & Marchione de Baden recensetur, uti superius quoque fuit relatam.

Hæc de Hachberga - Hachbergicis rebus, quæ aridiores, quod arctis semper finibus inclusi fuerunt hujus Lineæ Marchiones, Epilogus

(y) Charta extat apud LUNIG. Part. spec. Cont. II. pag. 947.

---

nec rebus gestis, si Henricum Equitem excipias, illustres, nec augmentis opum potentes, in mediocri semper constituti fortuna; quamvis matrimonio Usenbergica bona suis terris adjecerint. Ducentos per annos nonnisi quinque generationibus propagati; terrarum divisionibus inter se debiles semper atque inglorii.

Nunc ad Hachberga-Saufenbergenfes transimus, quorum fortuna splendidior & fata illustriora fuerunt.



CAPUT